

Bewust stoppen met eten en drinken

Berith Croonen
30 mei 2024

1

Inleiding Besluitvorming Uitvoering Zorgverleners Vragen

2

Inleiding

- BSTED vs. Versterven
- 0,5 – 1,7 % vrouwen > mannen > 80 jaar
- Overwegingen
- Zelfbeschikkingsrecht
- Leeftijd

3

Stellingen

- BSTED is een vorm van zelfdoding
- Ondersteuning en begeleiding van een patiënt, die kiest voor BSTED, is een vorm van hulp bij zelfdoding
- Overlijden ten gevolge van BSTED is een niet-natuurlijke dood

4

Besluitvorming

- Overwegingen
- Informatie
- Wilsverklaring en vertegenwoordiger
- Naasten
 - Emoties / gedachten
 - Eigen rol
 - Draagkracht en draaglast

5

Stellingen

- Ik zou nooit BSTED met een patiënt bespreken als optie om te overlijden
- Overlijden door BSTED is een gruwelijke dood

6

Uitvoering

- Beginfase
 - Eten en drinken
 - Verzorging
- Uitvoerende fase
 - Verzorging
 - Problemen
- Stervensfase
 - Markeren
 - Evaluatie naasten en zorgverleners

7

Stellingen

- Als een patiënt vraagt om eten of drinken tijdens BSTED bied ik hem of haar dat aan
- Palliatieve sedatie mag niet tijdens proces BSTED

8

Zorgverleners

- Informatie
- Communicatie en coördinatie
- Emoties

9

Stellingen

- De begeleiding van een patiënt, die kiest voor BSTED, vind ik erg spannend
- Ik durf niet goed aan te geven aan mijn collega's dat ik een patiënt, die kiest voor BSTED, niet wil begeleiden

10

Wat zijn jullie emoties / gevoelens / gedachten over BSTED?

11

Vragen?

12

Film en luistertips

13 dagen, kroniek van mijn vaders dood - 2doc documentaire .

Tevreden overleden' wil Floor Haak (86) op zijn rouwkaart.

Hij stopt met eten en drinken en beleeft samen met zijn zoons, die bij hem intrekken, de laatste dertien dagen van zijn leven.

<https://www.2doc.nl/documentaires/2022/07/dertien-dagen.html>

KNMG podcast Bewust stoppen met eten en drinken

<https://www.knmg.nl/actueel/nieuws/nieuwsbericht/nieuwe-artsen-podcast-bewust-stoppen-met-eten-en-drinken>

Podcast Café Doodnormaal 29. Bewust stoppen met eten en drinken

<https://podcastluisteren.nl/pod/Cafe-Doodnormaal-de-Podcast>

13

Leestips

KNMG Handreiking Zorg voor mensen die stoppen met eten en drinken om het levenseinde te bespoedigen (januari 2024)

<https://nos.nl/nieuwsuur/artikel/2492178-meer-belastingen-voor-zelfgekozen-levenseinde-door-stoppen-met-eten-en-drinken>

<https://nos.nl/nieuwsuur/artikel/2492207-hospices-over-zelfgekozen-levenseinde-het-is-niet-u-vaagt-wil-dragen>

<https://nos.nl/nieuwsuur/artikel/2505999-artsen-levenseinde-door-stoppen-met-eten-en-drinken-ook-voor-60-minuten>

<https://www.pvve.nl/informatie/sterven-eigen-keuze/bewust-stoppen-met-eten-en-drinken/>

14

15